

8.5. Terminologistandardisering.

Krafttuttak, krafttuttaksaksel. Kort notat.

På norsk har vært brukt følgende betegnelser for typer av krafttuttak - her oppført i alfabetisk orden:

Bakkefarts, clutch-(kløtsj-)uavhengig, differensialavhengig, differensialdrevet, drivhjulsavhengig, fritt, frittløpende, gearavhengig, gearingsavhengig, gearingsuavhengig, gearuavhengig, IPTO, kjøreavhengig, kjørselsavhengig, kløtsj-(clutch-)avhengig, koplingsavhengig, markavhengig, motoravhengig, motorfarts, motor-, standard, totrinns, uavhengig (og helt uavhengig), vanlig, vegavhengig, veg-krafttuttak.

Det må etter dette være helt klart at det brukes opptil mange betegnelser for én og samme ting! En gjennomgåelse av kildene vil dessuten vise at ett og samme uttrykk - én og samme betegnelse - brukes for to eller flere ting (typer av krafttuttak). Dermed er to av betingelsene for fullstendig forvirring oppfylt.

Her må vi først og fremst skaffe oss oversikt over hvor mange (hvilke) typer som egentlig finnes, og få disse definert. Utgangspunktet må altså være en teknisk gjennomgåelse og beskrivelse. Dermed kan vi gå løs på det språklige, ved at vi i listen ovenfor plukker ut betegnelser - én og bare én for hver definerte type.

A. Krafttuttakets turtall proporsjonalt med motorens turtall: motorkrafttuttak eller motoravhengig krafttuttak.

1. Der er bare en kløtsj mellom motor og transmisjoner. Krafttuttaket stopper når en skal geare eller stoppe traktoren. Kløtsjvhengig krafttuttak.
2. Traktoren kan stoppes eller geares uten at krafttuttaket stopper. Frittløpende krafttuttak.
3. Som 2., men dessuten kan krafttuttaket stoppes og startes uten at traktorens fremdrift påvirkes. Uavhengig krafttuttak.

B. Krafttuttakets turtall er proporsjonalt med drivhjulenes turtall, og dets dreieretning avhengig av drivhjulenes dreieretning. Vegavhengig krafttuttak.

C. Krafttuttakets turtall er avhengig av hvilket gear som er sjaltet inn, og krafttuttaket kan settes i gang selv om traktoren står stille. Gearavhengig krafttuttak ved stasjonær drift.

- En helt annen ting er teknisk standardisering av kraftuttaket: dimensjon, form, plassering, turtall, dreieretning.

Deler i skurtreskeren.

Et utvalg av betegnelser på deler i skurtreskeren. Hvert nummer står for en bestemt del (ett begrep). Understreket er ord eller deler av ord som forekommer flere steder i lista, d.v.s. under flere numre, hvilket igjen betyr at ett ord er brukt for to eller flere begreper eller "ting".

1. bord, skjærebord, plattform
2. vinde, haspel
3. elevator, lotransportør, kjedetransportør, bordelevator, dukelevator
4. slager, slagertrommel, tresketrommel, trommel, slagvinde, sylinder, treskesylinder
5. slaglist, slagerlist, slager, list
6. bru, slagerrist
7. oppsamlingsplan, kornplate, dråseplate, dråsetrau
8. skrapetransportør, korntransportør, kjedetransportør, dråsetransportør
9. forsåld, dråsesåld
10. oversåld, lamellsåld, agnesåld, hølesåld
11. undersåld, kornsåld, skumsåld
12. frøsåld, meldesåld, ugrasutskiller, ugrassåld, sylindersåld, triør(!)
13. kornelevator, (d.e. kjerneelevator)
14. korntransportør, kornskrue
15. retur(gods)elevator
16. retur(gods)skrue
17. plattform, sekkeplattform

mai 1974/september 1975

Sigmund Christensen